

Народні умільці, майстри декоративно – ужиткового мистецтва

села Хотин

Олександр Митрофанович Булавін

Історія безсила назвати ім'я людини, котра вперше сплела якусь подобу лозового кошика. Зрештою, що там казати про винахідника, коли навіть імен сучасних народних майстрів майже не знаємо. А тих, хто виготовляли селянину необхідний господарчий реманент і створювали якийсь особливий затишок в оселях, заможних людей, забули й поготів. Принаймні давніший за гончарство, ткацтво, обробку дерева й металу.

Верба – найпоширеніший природний матеріал для виготовлення різноманітних виробів. Міцна, зручна, гнучка, добре піддається обробці – одне слово, придатна для створення і стаціонарних меблів, і кошиків. Найбільшої популярності плетені вироби набули на початку 19 ст. Найвибагливіші за формою кошики й корзинки, хлібниці, плетені меблі (столи, крісла, дивани, дитячі колиски й гойдалки, дорожні речі), ємності, що були до послуг сільгоспвиробникам, - із кришками й відкриті, - розказує майстер від Бога Олександр Митрофанович Булавін, житель нашого села. Ніде не навчався, всі ази лозоплетіння мені передав покійний батько, а згодом цікавився літературою. Ось так і опанував це мистецтво творити неповторні речі.

Нині лозоплетіння набуло чи не найбільшої популярності як вид художнього промислу разом із вишивкою, ткацтвом, керамікою, різьбленням.

Щоб виготовити такі вироби використовують однорічні пагони різної довжини. Зі свіжозрізаних прутів у березні-квітні знімають кору, кип'ятять годину-півтори, сортують, сушать, в'яжуть у невеликі снопики й зберігають у сухому приміщенні.

Найкращий матеріал для початківців, - пояснює О. Булавін – однорічні прутики різної товщини завдовжки 30 - 120 см. З них можна сплести квіти, хлібниці, кошики з круглим денцем. Для його виготовлення потрібно 6 – 8 прутиків однакової товщини завдовжки 10 см. Половину прутиків розчеплюють посередині так, щоб утворився отвір, у який вставляється друга половина прутиків, аби утворилася хрестовина. Потім беремо два тоненькі прутики і тоншим кінцем закріплюємо в хрестовині, після чого починаємо плести «косичку» з двох прутиків. При плетінні денця кінці хрестовини розгалужують від центру на однакову відстань, поступово заплітаючи. Залежно від величини майбутнього виробу виплітається денце різних діаметрів. Втім, початківцям рекомендується виготовляти нескладні вироби: сміливіше фантазуйте, додайте до денця кілька прутів – і ось уже перед вами квіточка, сонечко,

Виробів Олександр Митрофанович не продає (не хочу заробляти гроші талантом дарованим мені Богом), лише дарує – рідним, близьким, знайомим. Його вироби привертають до себе увагу тонкою, вигадливою майстерністю та гармонійністю композиційного вирішення. Багатограність і вишуканість виробів майстра не залишають байдужим жодного цінителя прекрасного. Адже витоки народного мистецтва знаходяться у глибині тисячоліть і генетично пов'язують нас з прадавніми мистецькими та сакральними традиціями наших предків.

Іван Каленикович Семенович

Чимало майстрів дивотворять сьогодні веселкове мереживо, яке легко сприймається і розуміється кожним. У нашому селі Хотин, живе чимало майстрів. Вони прославляють рідний край своїми неперевершеними декоративно-прикладними мистецтвами.

Творчість Івана Калениковича Семеновича поцінують не тільки в нашому селі, а й далеко за межами України. Любов до дерева в нього, мабуть, в генах. Передалася від батька, як і уміння співати.

Кожну вільну хвилину Майстер (з великої букви) присвячує різьбі по дереву. Із допомогою простого різця ним створено чимало скульптурних композицій, які відображають природу, символіку нашого краю і народу. Найбільше захоплює Івана Калениковича об'ємно-прорізна різьба узорів на виробах, які він виготовляє для церков. Ними оздоблюють іконостас, церковні престоли, ікони святих.

Узори для виготовлення різьблених виробів Іван Каленикович бере з народних джерел, традицій та звичаїв українського народу, фольклору та історичного минулого. Дещо змінює, удосконалює, довершує.

Щоб виріб був витончений і вишуканий, він проходить довгий етап виготовлення. Спочатку треба дібрати узор, перенести його на заготовку з деревини. Багато узорів Майстер малює з творчої уяви. Деревиною найбільш придатною для різьби є липа, вона ж має бути сухою та без тріщин і сучків. Тоді в хід ідуть різці різної форми і конфігурації.

Вирізвавши узор, потрібно зачистити, відшліфувати, надати кольору-відтінку «морилкою», полакувати 3-4 рази. Все це виконується не за один день, пояснює.

Його пластичними фігурами, витонченими орнаментами, вирізьбленими з цільних шматків деревини, що передають динаміку руху, індивідуальність характеру, тонке деталізування, милуються прихо-жани нашої церкви та й багато інших. Роботи Майстра від Бога знайшли своїх поціновувачів і закордоном.

Рибак Софія Іванівна

Народилася Софія Іванівна Рибак у далекому 1939 році у селі Хотин, тут і вийшла заміж, виросила 10 дітей, з них 9 синів і 1 дочку. В рідному селі і спливають її роки, мов швидкоплинні хвилі Случа.

- З самого дитинства я полюбила вишивку, так вже мені подобалося творити на полотні різноколірні узори, - розповідає Софія Іванівна.

І, справді, зайшовши до оселі господині очі милують різного роду вишивки: це і рушники, настінні доріжки, наволочки, яких дуже-дуже багато, скатертини на ліжках, на столах, серветки та картини. Вишиває Софія Іванівна і хрестиком, і гладдю, і низинкою. Рушники та наволочки - це мої прожиті роки, бо вишиває їх Софія Іванівна і до цього часу, хоч вже й немолода, та й багато часу забирає господарство, город.

- З голкою не розлучаюсь, вишиваю все, бо ж у мене велика родина. Дарую дітям, внукам. Дуже поцінують її вишиті вироби за кордоном. Там проживає син з родиною Софії Іванівни. Тому до приїзду дітей завжди уміла вишивальниця підготує якусь вишукану річ, якою порадує діток. А також бувало замовляли вишиті рушники друзі сина

Петра, бо ж Петро є настоятелем Цірки Різдва Христового у місті Орлі Московської області.

Вишиває Софія Іванівна вже більше півстоліття, і до цього часу зберігся рушник, який вишила першим. Вона береже його як оберіг від усього злого, бо ж рушники мають таке важливе значення для всього українського народу.

А ще багато вишитих виробів: рушників, серветок, простину гладю, подарувала для церкви нашого села, бо жодної служби з молодості не пропускала. Так вже виховали її батьки.

В такому ж дусі і ентузіазмі працює Ірина Іванівна, невістка Софії Іванівни. Ірина Іванівна - неймовірна жінка, самовіддана мама, талановита людина, майстриня на всі руки: приготувати, подати, пошити, зв'язати, вишити, оформити і розповісти про все це так, що мимоволі хочеться все кинути і спробувати створити щось подібне.

Вона з усмішкою каже про себе, що за роботою не лише про відпочинок, про власне здоров'я нема коли подбати, а воно ж ой як підводить. З головою поринула у своє захоплення - вишивання, хоча й має сім'ю, троє дітей, чимале господарство, а ще є диригентом хору місцевого Свято-Покровського чоловічого монастиря, і від усього цього - щаслива.

Мама, тьоті були професіоналами з цього виду заняття, тож і сама про це ж мріяла. З дитинства всотувала їхні премудрості, мабуть ще і з генами передалося. Так вже в 11 років вишила рушник, який, казала, буде мені на весілля.

Мамчур Надія Юхимівна

Завідуюча публічно-шкільною бібліотекою філією Мамчур Надія Юхимівна , народилася у 1960 році в с.Хотинь Рівненської області Березнівського району . У 1975р. закінчила Прислуцьку середню школу, з дитячих років любила малювати казкових персонажів, пейзажі, портрети, неодноразово малюнки були представлені на конкурс у районний будинок дітей і молоді "Світ очима дітей".

У 1980році вступила на навчання у Грицівське вище художнє училище Хмельницької області, спеціальність "художньо - оформлювальні роботи", "художник". Перші картини створені у 1981році під час навчання в училищі : "Мальовнича Україна", "Барви осені", "Церква у рідному селі "і т.д.

У своїх картинах пейзажі становлять більшу половину мистецького доробку, які виконані олією з акцентуванням другого і третього планів, часто з широким відкритим обрієм , це такі картини як "Зимовий день", "Дорога у парку ", Березова галявина " та інші. Композиція переважно горизонтально витримана лінійна і повітряна перспектива. Колорит пейзажів різноманітний. В картинах "Захід сонця", "Ранок" освітлення -добригарячий полудень, присмерки. Пейзажі нашого часу -це здебільшого першопланові композиції, другий план у них переважно є лише тлом. У свої картини Надія Юхимівна змальовує світ у якому існує гармонія між природою і людьми , захоплюється красою рідної природи , розуміє її, із любов'ю ставиться до неї .

Протягом творчого мистецького життя нею створено понад півтори тисячі картин, написано іконостас у Лінчинську православну церкву. Свою художню майстерність передає вихованцям Хотинської загальноосвітньої школи І-ІІ ст., веде художню студію "образотворче мистецтво", учні студії беруть участь у мистецьких районних конкурсах малюнків на різні тематики і неодноразово були переможцями.

Матеріал підготувала : бібліотекар Мамчур Надія Юхимівна, 2014 рік

